

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ВРАЦА ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

В резултат на демографските и емиграционните процеси в края на 2025 г. по данни от текущата демографска статистика населението на област Враца е 144 502 души, което представлява 2.2% от населението на страната и 22.3% от населението на район Северозападен. В сравнение с 2024 година то намалява с 1 500 души, или с 1.0%.

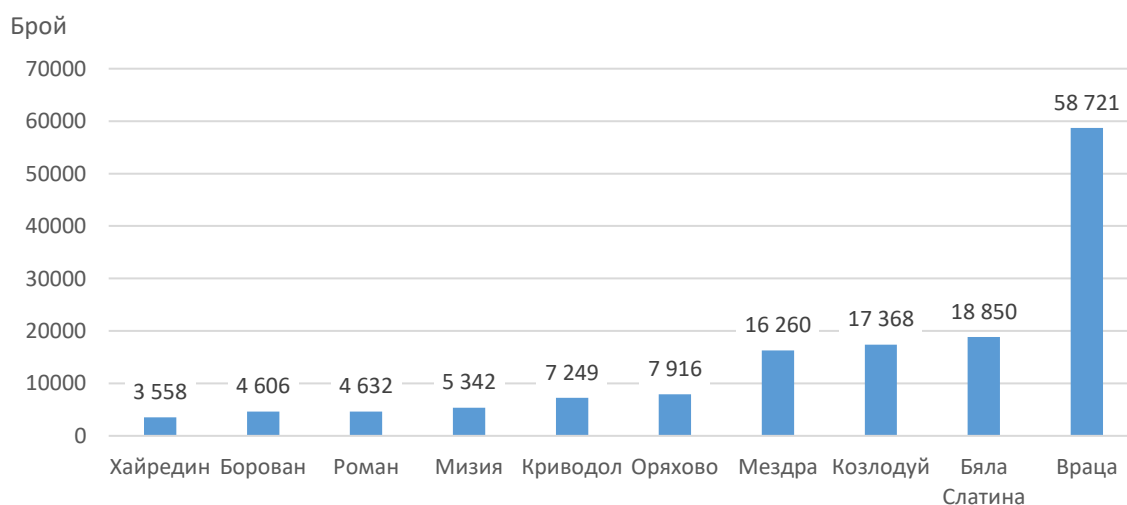
Мъжете в област Враца са 69 895 (48.4%), а жените – 74 607 (51.6%), или на 1 000 мъже се падат 1 067 жени.

Към 31.12.2025 г. в градовете живеят 85 846 души, или 59.4% от населението на областта, а в селата е 58 656 души (40.6%).

Към 31.12.2025 г. най-голям брой население е съсредоточен в община Враца - тук живеят 58 721 лица, или 40.6% от общият брой за областта. Най-малка по брой на населението е община Хайредин, в която живеят 3 558 лица, или 2.5% от общото население на област Враца.

В областния център град Враца в края на годината живеят общо 47 874 лица, от които 22 564 мъже и 25 310 жени.

Фиг. 1. Население на област Враца по общини към 31.12.2025 година

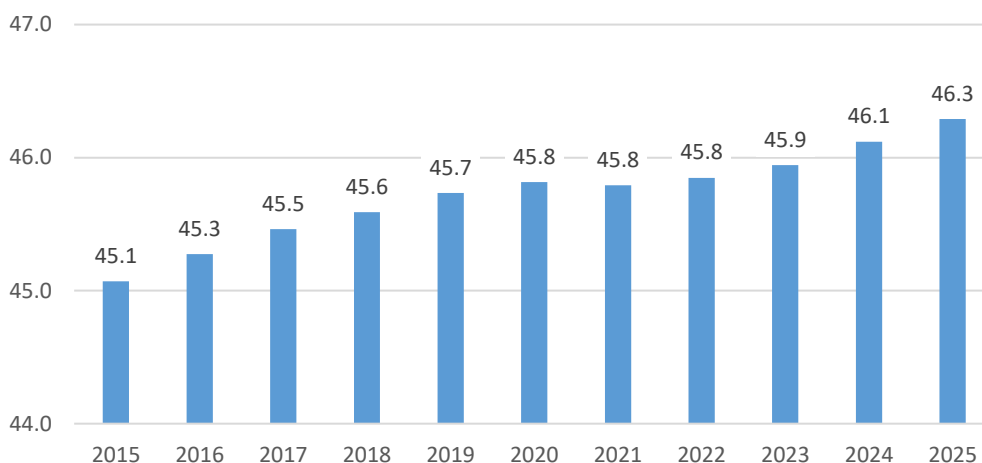

Продължава процесът на застаряване на населението. В края на 2025 г. лицата на 65 и повече навършени години са 37 132, или 25.7% от населението на областта. Процесът на остаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея - по-ниска средна продължителност на живот при тях.

Общият **коефициент на възрастова зависимост¹ в област Враца към края на 2025 г.** е 65.5%. Това съотношение е по-благоприятно в градовете – 59.3%, отколкото в селата -75.5%.

Застаряването на населението в област Враца води до повишаването на неговата средна възраст, която през 2025 г. е 46.3 години, при средна за страната – 45.4 години. При мъжете тя е 44.2, а при жените – 48.2 години.

Фиг. 2. Средна възраст на населението към 31.12

Тенденцията на застаряване на населението довежда до промени в неговата основна възрастова структура - **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени² при определянето на възрастовите граници за пенсиониране. За 2025 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 62 години и 4 месеца за жените и 64 години и 8 месеца за мъжете.

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

² Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 година).

Населението в трудоспособна възраст към края на 2025 г. за област Враца е 82 482 души, или 57.0% от цялото население. Над трудоспособна възраст са 40 440, или 28.0%, а под трудоспособна възраст – 21 580, или 15.0% от населението в областта.

Раждаемост

През 2025 г. в област Враца живородените деца са 1 139. В сравнение с предходната година броят на живородените деца е намалява с 94. **Коефициентът на раждаемост**³ е 7.8‰ (за страната – 7.8‰). По този показател областта се нарежда на 11-то място.

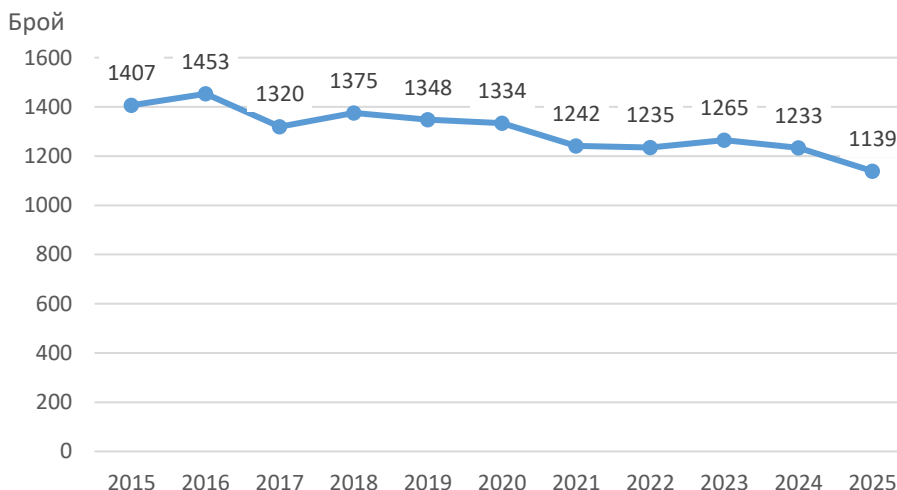
От всички живородени през 2025 г. 610 са момчета, а 529 – момичета, или на 1000 момчета се падат 867 момичета.

В градовете живородените деца са 586, а в селата – 553 деца.

Средната възраст при раждане на първо дете е 25.6 години.

От 1991 г. започна да се формира тенденция на увеличаване на абсолютния брой и относителен дял на извънбрачните живородени деца. Техният относителен дял 56.3% през 2003 г. нараства на 77.3% за 2025 година. Броят на живородените брачни деца в област Враца е 259 деца, а на извънбрачните е 880.

Фиг. 3. Живородени деца през периода 2003 - 2025 година в област Враца

³ Брой живородени деца на 1000 души от средногодишния брой на населението през годината.

Смъртност

Броят на умрелите лица в област Враца през 2025 г. е 2 776, а коефициентът на обща смъртност⁴-19.1‰. Нивото на общата смъртност продължава да е твърде високо, като коефициентът на обща смъртност в страната е 15.5‰.

Смъртността сред мъжете (19.6‰) е по-висока в сравнение със смъртността сред жените (18.7‰).

С най-висока смъртност в страната са областите Видин – 24.2‰ и Монтана – 21.5‰. Най-ниска смъртността е в област София (столица) - 11.1‰.

Естествен и механичен прираст

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение. Разликата между ражданията и умираанията представлява **естественият прираст** на населението. След 1990 г. демографското развитие на областта се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението. През 2025 г., в резултат на отрицателния естествен прираст, населението на област Враца е намаляло с 1 637 души.

Намалението на населението, измерено чрез **коефициента на естествения прираст, е минус 11.3‰**. Коефициентът на естествен прираст в градовете е минус 8.7‰, а в селата - минус 14.9‰.

През 2025 г. всички общини в областта имат отрицателен естествен прираст. С най-малки по стойност коефициенти на отрицателен естествен прираст са общините Козлодуй (минус 5.2‰) и Враца (минус 9.6‰). С най-голямо намаление на населението вследствие на високия отрицателен естествен прираст е община Хайредин - минус 20.9‰, следвана от община Оряхово (минус 18.7‰).

Съществено влияние върху броя и структурите на населението в областта оказва и **механичният прираст** (нетното салдо от външната миграция), който през 2025 г. е положителен – 137 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите (3 348) се и изселилите (3 211) се от областта.

⁴ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година. В годините на преброяванията се правят преизчисления на населението в края на съответната година.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година. Източник на данните за броя и структурите на населението е Статистическият регистър на населението, поддържан от Националния статистически институт.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирация, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Националният осигурителен институт; Министерството на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.